

Ανδρέας Θεοφίλου

Οι κυρώσεις του ΟΗΕ κατά του Ιράκ και η «παγκόσμια δικαιοσύνη»

Τα αεροπλάνα των ΗΠΑ συνεχίζουν να βομβαρδίζουν το Ιράκ, περιφρονώντας για άλλη μια φορά τους επιθεωρητές του ΟΗΕ, που ερευνούν το ενδεχόμενο η χώρα αυτή να διαθέτει όπλα μαζικής καταστροφής. Ποια παιχνίδια παίζονται, λοιπόν, πίσω από την αποστολή του ΟΗΕ;

Με την απόφαση 1441 του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ, το Ιράκ υποχρεούται μέχρι τις 8 Δεκεμβρίου του 2002 να δηλώσει επακριβώς όλα τα όπλα μαζικής καταστροφής που έχει στη διάθεσή του. Μέχρι τις 27 Ιανουαρίου του 2003, οι επιθεωρητές του ΟΗΕ πρέπει να κάνουν τις εκθέσεις τους για τα όπλα μαζικής καταστροφής του Ιράκ. Οποιαδήποτε μη συμμόρφωση προς την απόφαση αυτή του ΟΗΕ θα έχει τις συνέπειές της. Το οποίο σημαίνει ότι τα κράτη μέλη της Διεθνούς Κοινότητας πρέπει να συμπράξουν με τις ΗΠΑ και τη Βρετανία για να επιβάλουν διά των όπλων τον αφοπλισμό του Ιράκ.

Όλα καλά και άγια, θα έλεγε κανείς, αφού το Ιράκ μπορεί να χρησιμοποιήσει τα όπλα μαζικής καταστροφής, που ενδεχομένως διαθέτει, για απειλή όχι μόνο των γειτόνων του, αλλά και των Ηνωμένων Πολιτειών, εξ ου και η μεγάλη προθυμία της χώρας αυτής να αναλάβει πολεμικές επιχειρήσεις εναντίον του Ιράκ. Αλήθεια, πόσα όπλα μαζικής καταστροφής κατέχει το Ιράκ (πυρηνικά, χημικά, βιολογικά), ώστε να αποτελεί απειλή εναντίον των ΗΠΑ και των γειτόνων του; Ας θυμηθούμε ότι, από

το 1991, όλες οι εισαγωγές και εξαγωγές του Ιράκ είναι υπό αυστηρό έλεγχο, ενώ κατασκοπευτικοί δορυφόροι και αεροπλάνα καταγράφουν με λεπτομέρεια κάθε ύποπτη δραστηριότητα της χώρας αυτής. Ο μοναδικός πυρηνικός αντιδραστήρας του Ιράκ βομβαρδίστηκε και καταστράφηκε από το Ισραήλ, ενώ ήταν υπό κατασκευή, στις 7 Ιουνίου του 1981. Έτσι, η μόνη δυνατή πυρηνική δραστηριότητα ήταν η λαθραία αγορά και εισαγωγή στο Ιράκ πυρηνικών υλικών και συσκευών, πράγμα πολύ δύσκολο, αφού καμιά μέχρι τώρα παράνομη διακίνηση σημαντικής ποσότητας πυρηνικού υλικού δεν επισημάνθηκε, όχι μόνο σε σχέση με το Ιράκ, αλλά και γενικότερα. Το ίδιο συμβαίνει και με τα χημικά και τα βιολογικά όπλα, όπου ακόμη και ύλες χρήσιμες για φάρμακα και φυτοφάρμακα ήταν απαγορευμένες για το Ιράκ, με βάση το εμπόργκο που επέβαλε ο ΟΗΕ από το 1991.

Αντίθετα, το γειτονικό Ισραήλ δεν διαθέτει μόνο συμβατικά όπλα σύγχρονης τεχνολογίας, αλλά και πυρηνικά. Αυτό κανείς μέχρι τώρα δεν το αμφισβήτησε, ενώ οι ιθύνοντες κυβερνητικοί και στρατιωτικοί παράγοντες της χώρας αυτής με έμμεσο τρόπο παραδέχθηκαν ότι διαθέτουν πυρηνικά όπλα. Οι *Sunday Times*, εξάλλου, δημοσίευσαν το 1986 μικροφίλμ και προσωπικές μαρτυρίες του πυρηνικού τεχνικού Βανούνου, που εργαζόταν στις υπόγειες πυρηνικές εγκαταστάσεις της ερήμου Negev. Ο τεχνικός αυτός απήχθη από πράκτορες της Μοσάντ, ενώ ήταν στη Ρώ-

μη, καταδικάστηκε αρχικά σε θάνατο και σε συνέχεια σε ειρκτή 18 χρόνων με αυστηρή απομόνωση. Βέβαια, αυτή η ενέργεια της Μοσάντ δεν χαρακτηρίστηκε τρομοκρατική. Επίσης, κανείς ποτέ δεν ζήτησε την καταστροφή των πυρηνικών όπλων του Ισραήλ που, σύμφωνα με όλες τις εκτιμήσεις, δεν είναι μόνο πολλά σε αριθμό, αλλά είναι και εξελιγμένης τεχνολογίας. Το πυρηνικό οπλοστάσιο του Ισραήλ περιλαμβάνει θερμοπυρηνικές βόμβες διαφόρων μεγεθών και πυραύλους μεγάλης ακρίβειας και, σε μερικές περιπτώσεις, με βεληνεκές τόσο μεγάλο, ώστε να μπορούν να πλήξουν στόχους που βρίσκονται στη Μόσχα. Επίσης, περιλαμβάνει βόμβες νετρονίου, που μπορούν να εξοντώσουν μαζικά πληθυσμούς χωρίς να πληγούν τα κτίρια και τα άλλα οικονομικά αγαθά, σύμφωνα με τη σχετική διαφήμιση. Εκτός από τα πυρηνικά, το Ισραήλ είναι σε θέση να κατασκευάζει όπλα χημικού και βιολογικού πολέμου σε μικρό χρονικό διάστημα, όπως και κάθε χώρα για την οποία δεν υπάρχει εμπόλεμος πρώτων υλών. Σύμφωνα μάλιστα με μερικές εκτιμήσεις, το πυρηνικό οπλοστάσιο αυτής της χώρας ξεπερνά, τόσο σε ποσότητα όσο και σε ποιότητα, εκείνο της Βρετανίας.

Η πυρηνική δραστηριότητα του Ισραήλ δεν ήταν και τόσο μυστική. Η χώρα αυτή δεν υπέγραψε ποτέ τη συνθήκη μη διάδοσης των πυρηνικών όπλων του ΟΗΕ, σε αντίθεση με το Ιράκ, και έτσι δεν δεχόταν έλεγχο των πυρηνικών της δραστηριοτήτων. Παράλληλα, κατά παράβαση των διεθνών συνθηκών, προμηθευόταν πάσης φύσεως συσκευές και υλικά που μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για την κατασκευή πυρηνικών όπλων. Βέβαια, κύριος προμηθευτής ήταν πάντοτε οι ΗΠΑ, που τόσο κόπτονται για το ανύπαρκτο ουσιαστικά οπλοστάσιο του Ιράκ, αφού, ό,τι ενδεχομένως εισήχθη

λαθραία ούτε καν σε κακέκτυπο της πυρηνικής βόμβας της Χιροσίμα μπορούσε να οδηγήσει, χωρίς τη δυνατότητα μεταφοράς της σε μεγάλη απόσταση από το Ιράκ.

Οι λόγοι για τους οποίους οι ΗΠΑ ζητούν αφορμή για στρατιωτική επέμβαση στο Ιράκ είναι πολλοί και, τελικά, φαίνεται ότι δυστυχώς ο πόλεμος αυτός είναι δύσκολο να αποφευχθεί, καθότι:

1. Με την επέμβαση αυτή, οι ΗΠΑ θα ελέγχουν τα τεράστια κοιτάσματα πετρελαίου της χώρας αυτής. Σχετικές συμβάσεις, που υπέγραψε το Ιράκ με τη Γαλλία και άλλες χώρες, θα ακυρωθούν, σύμφωνα με δηλώσεις ιθυνόντων των ΗΠΑ.

2. Οι ΗΠΑ με αυτή την επέμβαση θα βεβαιώσουν για μια ακόμη φορά την πολιτική βούληση και την αποφασιστικότητά τους να επιβάλουν παντού την Pax Americana.

3. Με μια τέτοια επέμβαση θα είναι πολύ εύκολη η επανεκλογή του Bush junior στην προεδρία των ΗΠΑ, αφού, όπως έδειξε η πρόσφατη ιστορία της χώρας αυτής, οι στρατιωτικές επεμβάσεις αυξάνουν τη δημοτικότητα του προέδρου. Ας θυμηθούμε και τους βομβαρδισμούς στη Γιουγκοσλαβία και το Σουδάν, που διέταξε ο πρόεδρος Κλίντον, όταν η δημοτικότητά του είχε πέσει λόγω του σκανδάλου Lewinski.

4. Σύμφωνα με πολλούς αναλυτές, ένας τέτοιος πόλεμος θα αποτελέσει έναυσμα (stimulation) της οικονομίας της χώρας αυτής, λόγω του ότι παλιάς τεχνολογίας όπλα θα χρησιμοποιηθούν στον πόλεμο, ενώ η δοκιμή νέας τεχνολογίας όπλων στο πεδίο της μάχης θα οδηγήσει σε νέες μαζικές παραγγελίες. Είναι, πραγματικά, ασύλληπτος ο αριθμός των όπλων νέας τεχνολογίας που περιμένουν να δοκιμαστούν σε πραγματικές πολεμικές επιχειρήσεις. Ας σημειώσουμε ότι θεωρούνται απαρχαιωμένοι και αυτοί ακόμη οι πύραυλοι Κρουζ, που μπο-

ρούν από μόνοι τους να βρουν το στόχο τους πετώντας σε περίπλοκη τροχιά, ώστε να μην επισημαίνονται από τα ραντάρ.

Δεν είναι, λοιπόν, τα όπλα μαζικής καταστροφής του Ιράκ που φοβούνται οι ΗΠΑ. Στόχος και σ' αυτή την περίπτωση είναι τα πετρέλαια, ενώ ο επικείμενος πόλεμος εντάσσεται στη γενικότερη στρατηγική των ΗΠΑ για αναδιάταξη του χάρτη της Μέσης Ανατολής και για παγκόσμια ηγεμονία. Γι' αυτό, όπως γράφτηκε από πολλές πλευρές, η αποστολή των επιθεωρητών του ΟΗΕ είναι μια θεατρική επιχείρηση που,

όποιο και να είναι το πόρισμά της, δεν θα εμποδίσει τις ΗΠΑ να πραγματοποιήσουν μια νέα «καταιγίδα της ερήμου». Στο μεταξύ, αμερικανικά και βρετανικά αεροπλάνα βομβαρδίζουν συστηματικά το Ιράκ, περιφρονώντας κάθε έννοια δικαίου και κάθε αρχή ανθρωπισμού. Παρά τις σκοτεινές προοπτικές, ας ελπίσουμε ότι οι μαζικές κινητοποιήσεις θα οδηγήσουν σε δεύτερες σκέψεις για έναν τέτοιο πόλεμο, στον οποίο χρησιμοποιούνται δυο μέτρα και δυο σταθμά για την επιβολή του «διεθνούς δικαίου».

*Ο Lukács με τον Thomas Mann και τον Yohannes R. Becher
στον εορτασμό για τον Σίλλερ στη Βαϊμάρη, 1955*